

KINH NGHIỆM XÂY DỰNG, TRIỂN KHAI CÁC PHẦN MỀM QUẢN LÝ ÁN PHỤC VỤ CÔNG TÁC THỐNG KÊ VÀ CHỈ ĐẠO ĐIỀU HÀNH CỦA LÃNH ĐẠO VIỆN

VKSND Thành phố Hồ Chí Minh

Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (VKSND Thành phố) là đơn vị có số lượng các vụ án phải thụ lý, giải quyết hàng năm rất lớn, chiếm tỷ lệ 10-12% cả nước, nguồn nhân lực và cơ sở vật chất còn nhiều hạn chế. Do vậy, việc ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT), chuyển đổi số trong hoạt động quản lý, chỉ đạo điều hành và công tác chuyên môn, nghiệp vụ có vai trò, ý nghĩa rất quan trọng nhằm thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của đơn vị.

Để tạo bước chuyển biến tích cực trong việc ứng dụng CNTT, thúc đẩy chuyển đổi số trong hoạt động của đơn vị, từ giữa năm 2023 lãnh đạo VKSND Thành phố đã triển khai xây dựng hệ thống các phần mềm quản lý án.

Việc xây dựng, triển khai hệ thống các phần mềm quản lý án đóng vai trò rất quan trọng trong công tác quản lý, chỉ đạo điều hành của Lãnh đạo VKSND Thành phố và công tác thống kê, báo cáo trong lĩnh vực hình sự, dân sự, hành chính để thay thế việc quản lý, theo dõi thủ công hiện nay không đáp ứng yêu cầu với số lượng án thụ lý, giải quyết hàng năm rất lớn.

Lãnh đạo VKSND thành phố chỉ đạo rất quyết liệt tiến độ xây dựng và việc nhập dữ liệu của các đơn vị nên mặc dù mới triển khai xây dựng phần mềm quản lý án hình sự từ giữa năm 2023 nhưng chỉ sau 1 năm, đến nay đã cơ bản hoàn thành. Đối với phần mềm quản lý án kiện dân sự, hành chính triển khai trong năm 2024 nhưng cũng đã cơ bản hoàn thành. Cả hai phần mềm vừa xây dựng vừa nhập dữ liệu để khai thác sử dụng, hiện nay việc cấp số lệnh, quyết định tố tụng đang được thực hiện tự động trên phần mềm.

VKSND Thành phố xin chia sẻ kinh nghiệm trong quá trình xây dựng và triển khai các phần mềm trên như sau:

Một là, vai trò lãnh đạo, chỉ đạo và quyết tâm của lãnh đạo, đặc biệt là người đứng đầu giữ vai trò quyết định. Người đứng đầu quan tâm sẽ đề ra các biện pháp triển khai thực hiện và kiểm tra, đôn đốc, giám sát để đẩy nhanh tiến độ xây dựng và bảo đảm chất lượng, hiệu quả của phần mềm.

Hai là việc lựa chọn công chức tham gia dự án xây dựng phần mềm.

Lựa chọn công chức trong đơn vị có hiểu biết rõ về nghiệp vụ, có kinh nghiệm và hiểu biết về thống kê, báo cáo tổng hợp của ngành Kiểm sát. Công chức tham gia dự án phải có kiến thức tổng quát, hiểu rõ quy trình tố tụng của án

hành sự, án dân sự và án hành chính để hướng dẫn, định hướng cho đơn vị phát triển phần mềm và kiểm tra độ chính xác của dữ liệu trên phần mềm. Đây là một trong những yếu tố quan trọng quyết định thành công, hiệu quả của phần mềm.

Phải có sự kết hợp kiến thức nghiệp vụ với kiến thức CNTT: Ngoài kiến thức nghiệp vụ, công chức tham gia dự án xây dựng phần mềm cần có kiến thức cơ bản về CNTT. Điều này giúp tối ưu hóa quy trình, cải tiến phần mềm dễ sử dụng hơn và đảm bảo tính bảo mật cao hơn. Sự kết hợp chặt chẽ giữa kiến thức nghiệp vụ và kỹ thuật giúp phần mềm đáp ứng tốt nhu cầu thực tiễn của đơn vị.

Như vậy, thành công của hệ thống các phần mềm không chỉ nằm ở công nghệ mà còn ở công chức giàu kinh nghiệm trong tất cả các lĩnh vực công tác, hiểu biết sâu sắc về quy trình nghiệp vụ và sự kết hợp chặt chẽ giữa kiến thức nghiệp vụ với kiến thức về CNTT.

Ba là phải lưu ý ngay từ khâu thiết kế phần mềm để bảo đảm giao diện đơn giản, dễ sử dụng, tiện ích, có tính năng tích hợp, kết nối với các hệ thống khác và dễ dàng mở rộng.

Công chức trong đơn vị thường không có nhiều thời gian để học cách sử dụng các phần mềm phức tạp, do đó phải thiết kế giao diện đơn giản, thân thiện, dễ thao tác; việc phân cấp quyền truy cập theo nhiệm vụ của công chức cũng rất quan trọng, giúp công chức chỉ nhìn thấy các chức năng và thông tin liên quan đến công việc của mình sẽ dễ dàng sử dụng và tiếp thu phần mềm.

Phần mềm phải tiện ích, có tính năng báo cáo tự động để theo dõi tiến độ, xây dựng các biểu mẫu thống kê, danh sách cần thiết để phục vụ cho công chức trong việc thống kê và báo cáo tổng hợp, lãnh đạo các cấp có thể theo dõi tiến độ giải quyết từng vụ, việc phục vụ công tác chỉ đạo điều hành được sâu sát hơn. Xây dựng chế độ in tự động các văn bản, quyết định, lệnh... để giảm tải áp lực cho Kiểm sát viên không phải soạn thảo các văn bản, lệnh, quyết định; xây dựng các chức năng cảnh báo thời hạn và nhắc nhở khi sắp tới thời hạn để đảm bảo các vụ, việc không bị quá hạn, hoặc bỏ sót.

Đồng thời phần mềm có chức năng kết nối liên thông với phần mềm của VKSND tối cao, tích hợp với phần mềm quản lý lưu trữ, phần mềm khiếu nại tố cáo trong hoạt động tư pháp và phần mềm thi hành án sắp tới VKSND Thành phố xây dựng, để có thể quản lý chặt chẽ đầu vào và đầu ra của vụ, việc theo đúng quy trình nghiệp vụ, việc chuyển giao dữ liệu giữa các hệ thống nhanh chóng an toàn, hiệu quả. Từ đó, VKSND hai cấp có thể tham gia sử dụng phần mềm một cách hiệu quả, giảm thiểu thao tác nhập liệu thủ công.

Ngoài ra phần mềm phải dễ dàng mở rộng hoặc cập nhật theo các yêu cầu thống kê, báo cáo hoặc thay đổi pháp luật phát sinh trong tương lai.

Bốn là phải bám sát và phối hợp chặt chẽ với đơn vị xây dựng phần mềm, vừa xây dựng vừa nhập dữ liệu để sử dụng, qua đó kịp thời phát hiện bất cập và chỉnh sửa ngay.

Trong quá trình xây dựng phần mềm, VKSND Thành phố đã lập group Zalo gồm công chức phụ trách dự án, công chức thống kê, quản lý án, công chức tổng hợp các đơn vị và nhóm xây dựng phần mềm, thường xuyên phối hợp trao đổi với đơn vị xây dựng phần mềm, bám sát quá trình xây dựng phần mềm để kịp thời phát hiện bất cập và bàn giải pháp tháo gỡ.

Đồng thời xây dựng cuốn chiếu từng giai đoạn, xong giai đoạn nào yêu cầu các đơn vị nhập dữ liệu để có thể khai thác sử dụng ngay sau khi hoàn thành, vừa xây dựng vừa nhập dữ liệu, vừa khai thác sử dụng nên đã kịp thời phát hiện chỉnh sửa những nội dung chưa hợp lý.

Năm là việc kiểm thử và đánh giá hiệu quả của phần mềm và đào tạo, hỗ trợ công chức sử dụng phần mềm.

Lãnh đạo VKSND Thành phố giao nhiệm vụ cụ thể cho công chức tham gia dự án có trách nhiệm kiểm thử kỹ lưỡng tất cả các giai đoạn, bao gồm kiểm thử các chức năng, danh sách, thống kê, bảo mật... để đảm bảo phần mềm vận hành tốt trước khi triển khai thực tế; công chức tham gia dự án có trách nhiệm lắng nghe, tiếp thu các phản hồi từ người dùng để yêu cầu đơn vị xây dựng phần mềm cải thiện, khắc phục lỗi và nâng cao hiệu quả sử dụng, đồng thời có sự đánh giá ưu nhược điểm các phần mềm để khắc phục hạn chế, bảo đảm phần mềm phát huy hết tác dụng của mình.

Đơn vị thường xuyên đào tạo và hướng dẫn công chức về cách thức sử dụng phần mềm bằng phương pháp trực tuyến và các video hướng dẫn cụ thể chi tiết; đơn vị xây dựng phần mềm luôn sẵn sàng hỗ trợ xử lý các lỗi về mặt kỹ thuật nhanh chóng và hiệu quả để giải quyết các vấn đề phát sinh trong quá trình công chức sử dụng phần mềm.

Sáu là vấn đề bảo mật và an toàn thông tin.

Bên cạnh việc triển khai xây dựng các phần mềm quản lý án thì vấn đề bảo mật và an toàn thông tin luôn được lãnh đạo VKSND Thành phố quan tâm và đặt lên hàng đầu.

Được sự quan tâm, tạo điều kiện của Lãnh đạo VKSND tối cao và Lãnh đạo Cục thống kê tội phạm và CNTT cho VKSND Thành phố cài đặt các phần mềm quản lý án tại Trung tâm dữ liệu VKSND tối cao, hệ thống máy chủ tại VKSND tối cao có cơ chế lưu trữ bản ghi, backup và khôi phục dữ liệu.

Bên cạnh đó VKSND Thành phố cũng đã chủ động cài đặt phần mềm diệt virus cho công chức VKSND hai cấp, mua sắm các thiết bị an toàn thông tin,

nâng cấp hệ thống máy tính để bàn, trang bị máy tính xách tay, nâng cấp hệ thống mạng internet, tổ chức Hội nghị tập huấn nâng cao nhận thức về CNTT, chuyển đổi số, an toàn an ninh mạng cho toàn thể công chức, người lao động VKSND hai cấp, xây dựng quy chế, quy định về việc quản lý và sử dụng phần mềm. Do đó hệ thống phần mềm quản lý án của VKSND Thành phố về cơ bản đã được bảo đảm an toàn, an ninh thông tin.

Tóm lại, đạt được những kết quả nêu trên là do xuyên suốt quá trình xây dựng và triển khai phần mềm Lãnh đạo VKSND Thành phố luôn quan tâm và chỉ đạo sát sao, đôn đốc đơn vị phần mềm đẩy nhanh tiến độ xây dựng, đôn đốc VKSND hai cấp tích cực nhập dữ liệu, liên tục ban hành các Thông báo rút kinh nghiệm trong việc cập nhật và sử dụng phần mềm để chấn chỉnh đối với VKSND hai cấp, điều đó thể hiện sự đồng lòng quyết tâm của tập thể lãnh đạo, công chức VKSND hai cấp trong việc xây dựng và triển khai hệ thống các phần mềm. Đến nay, VKSND Thành phố đã và đang xây dựng được một hệ thống phần mềm quản lý án hiện đại, an toàn và hiệu quả, đồng thời thúc đẩy quá trình chuyển đổi số một cách mạnh mẽ tại VKSND hai cấp.

Ngoài ra, để nâng cao kiến thức về CNTT cho công chức, đơn vị còn tích cực tham gia các cuộc thi về chuyển đổi số do UBND Thành phố phát động với hệ thống các phần mềm quản lý án nêu trên VKSND Thành phố đã đoạt được giải thưởng cơ quan chuyển đổi số xuất sắc trong cuộc thi Chuyển đổi số Việt Nam năm 2024 do Hội truyền thông số Việt Nam tổ chức tại Thành phố Hà Nội. Đây cũng là một trong những minh chứng cụ thể cho hoạt động chuyển đổi số mạnh mẽ của VKSND Thành phố trong việc triển khai thực hiện công tác đột phá theo tinh thần Chỉ thị số 01, Nghị quyết 129 và Kế hoạch 221 về chuyển đổi số trong ngành Kiểm sát nhân dân của VKSND tối cao.

Trên đây là một số kinh nghiệm trong việc xây dựng và triển khai các phần mềm quản lý án phục vụ công tác thống kê và chỉ đạo điều hành của Lãnh đạo VKSND Thành phố.

Xin kính chúc các đồng chí lãnh đạo VKSND tối cao và các đồng chí tham dự Hội nghị nhiều sức khỏe, hạnh phúc.

Xin trân trọng cảm ơn!